Talous ja verotus
Anita Isomaa

15.11.2023 U 64/2023 vp

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi yritysten tuloverotusta Euroopassa koskevasta kehyksestä (BEFIT-kehys)

EK kiittää lausuntopyynnöstä otsikkoasiassa. Lausuntonamme esitämme seuraavan.

EK suhtautuu Valtioneuvoston tavoin erittäin varauksellisesti BEFIT-kehykseen siirtymiseen ja pitää Valtioneuvoston kantaa perusteltuna. BEFIT-kehyksen tavoitteet ovat sinänsä kannatettavia, kuten Valtioneuvostokin toteaa. Malliin sisältyy myös sinänsä positiivisia piirteitä, kuten mahdollisuus rajat ylittävän tappiontasaukseen ja lähdeverotuksesta luopumiseen. Valitettavasti esitetty kehys ja sen toteuttamiseen valitut keinot eivät näitä tavoitteita mahdollista. Päinvastoin esimerkiksi BEFIT-veroilmoitusten antaminen tulisi lisäämään hallinnollista taakkaa eikä vähentämään sitä. BEFIT-kehys ei myöskään ratkaise jäsenvaltioiden erilaisista kirjanpito- ja tilinpäätössääntelystä johtuvia ongelmia. Direktiiviehdotuksessa esitetty erittäin optimistinen arvio hallinnollisen taakan vähentymisestä ei perustune mihinkään.

Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sisältyy yksiselitteinen linjaus siitä, että verotuottojen jakautumisessa kansainvälisesti keskeistä pitäisi jatkossakin olla se, missä on arvoa luovaa, innovatiivisuuteen sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan perustuvaa liiketoimintaa. BEFIT-kehys tulee tuskin edistämään tätä linjausta.

On ylioptimistista ajatella, että BEFIT yhtenäistäisi 27 jäsenvaltion yritysverotusjärjestelmät. Lopputulos on pikemminkin kaksi rinnakkaista järjestelmää: 27 kansallista järjestelmää ja sen lisäksi vielä 27 erilaista tulkintaa BEFIT-järjestelmästä. Kehyksen pakollisuudesta 750 MEUR liikevaihdon ylittäville yrityksille tulisi myös luopua.

Ennen BEFIT-ehdotuksen jatkovalmistelua, jos sitä ylipäätään voidaan pitää tarpeellisena, sen vaikutuksista tulisi laatia **perusteellinen vaikuttavuusarvio** sen jälkeen, kun globaalin minimiveron kokonaisvaikutukset ovat selvinneet. **EK katsoo Valtioneuvoston tavoin, että ehdotus on tässä vaiheessa ennenaikainen. Ehdotusta ei tule edistää.**

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

EK yhtyy erityisesti kirjelmän seuraaviin huomioihin:

- BEFIT-direktiiviehdotuksessa on kyse laajasta yritysverotuksen harmonisointihankkeesta, joka **kaventaisi jäsenvaltioiden toimivaltaa yritysverotuksessa**. Valtioneuvosto suhtautuu BEFIT-direktiiviehdotukseen tässä vaiheessa kokonaisuudessaan erittäin varauksellisesti.
- On **suhtauduttava varauksellisesti siihen, vähentäisikö ehdotettu järjestelmä yritysten ja veroviranomaisen hallinnollista taakkaa** komission arvioimalla tavalla.
- Veropohjan yhdistäminen **lisäisi epävarmuutta Suomen saamista verotuloista**. On suhtauduttava varauksella komission vaikutusarvion näkemykseen siitä, että ehdotus vakauttaisi verokertymää.
- Erityisesti **pakollisuuselementin** osalta on jatkokäsittelyssä arvioitava sen suhdetta verotuksen toimivaltaan ja mahdollisuuteen käyttää yritysverotusta jatkossa talouspolitiikan välineenä.
- Valtioneuvosto kiinnittää kriittistä huomiota direktiiviehdotuksen sisältämään veropohjien yhdistämiseen ja veropohjan jakamiseen jäsenvaltioille siirtymäkauden allokaatiosäännön perusteella. **Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että verotuotot kohdistuvat pääsääntöisesti sinne, missä on arvoa luovaa, innovatiivisuuteen sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan perustuvaa liiketoimintaa.** Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että jatkokäsittelyssä pyritään saamaan **lisäselvityksiä allokointisäännön** yksityiskohtien perusteluista.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että komissiolle annettavat valtuudet antaa delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä ovat **oikeasuhtaisia, tarkoituksenmukaisia, selkeitä ja tarkasti rajattuja eivätkä aiheuta kohtuutonta hallinnollista taakkaa**.
- Jatkovalmistelussa olisi pyrittävä saamaan **tarkempi hallinnollinen vaikutusarvio sekä erityisesti taloudellinen vaikutusarvio**, jotta taloudelliset vaikutukset voidaan arvioida jäsenvaltioiden tasolla.
- Valtioneuvosto pitää **direktiiviehdotuksen ajoitusta ja implementoinnin määräaikaa haastavana ottaen huomioon, että kansainvälisesti on käynnissä useita merkittäviä ja laajakantoisia yritysverotuksen veropohjaa koskevia hankkeita**. Valtioneuvosto katsoo, että jatkovalmistelussa on pyrittävä varmistamaan, että yrityksille ja Verohallinnolle jää riittävästi aikaa varautua ehdotettuun sääntelyyn ja pyrittävä ottamaan **huomioon erityisesti globaalin minimiveron soveltamisesta syntyvät kokemukset järjestelmän toimivuudesta**. Valtioneuvosto pitää muutenkin tärkeänä, **ettei** sääntely aiheuta kohtuutonta **hallinnollista rasitusta** verovelvollisille tai Verohallinnolle.